

สรุปผลโครงการการสำรวจการปรับตัวของชุมชนวิถีใหม่ในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19
จังหวัดสกลนคร นครพนม และมุกดาหาร

1. ชื่อผลงาน/โครงการ. โครงการสำรวจการปรับตัวของชุมชนวิถีใหม่ในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 จังหวัดสกลนคร นครพนม และมุกดาหาร
The Survey of Adaptation of New Normal Communities in The Coronavirus (COVID-19) Pandemic Situation in Sakon Nakhon Nakhon Phanom and Mukdahan
2. ชื่อ - นามสกุล นักวิจัย. อาจารย์ ดร.มาลี ศรีพรหม และคณะ
Malee Sriprom, Ph.D. et al.
3. ที่อยู่ติดต่อได้ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร 680 ถนนนิตโย อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร
เบอร์โทรศัพท์ 042-970154 E-mail rdi_snru@snru.ac.th
4. ชื่อหน่วยงาน สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
5. ปี พ.ศ. ที่ดำเนินการเสร็จ พ.ศ. 2564
6. คำค้น keyword โรคโควิด-19, แนวปฏิบัติที่ดี, การปรับตัวของชุมชน
7. คำอธิบาย 1 หน้ากระดาษ A4

มหาวิทยาลัยราชภัฏ 38 แห่ง ร่วมกับกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) และสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยโครงการ "การสำรวจการปรับตัวของชุมชนวิถีใหม่ในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 จังหวัดสกลนคร นครพนม มุกดาหาร" ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามพฤติกรรมการใช้ชีวิต การปรับตัว ความวิตกกังวล และการเรียนรู้ของประชาชนในสถานการณ์ก่อนและหลังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เพื่อให้รัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปใช้ประกอบการตัดสินใจในการวางแผนและดูแลประชาชน ตามความต้องการที่แท้จริง ตลอดจนเป็นแนวทางการวางมาตรการป้องกันร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ จังหวัดสกลนคร นครพนม และมุกดาหาร มีกลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณโดยใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ จังหวัดละ 400 ครัวเรือน รวม 1,200 ครัวเรือน และกลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพในการสัมภาษณ์ จังหวัดละ 13 คน รวม 39 คน ใช้แบบสอบถาม 2 แบบ และแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างเป็นเครื่องมือในการวิจัย ดำเนินการเก็บข้อมูลแบบสอบถามแบบที่ 1 และแบบที่ 2 โดยเก็บข้อมูลซ้ำกับครัวเรือนเดิมทั้งสองครั้ง สรุปผลสำรวจมีดังนี้

ประเด็น	เศรษฐกิจ	สุขภาพ	สังคมและสิ่งแวดล้อม	เทคโนโลยีสารสนเทศ	การศึกษา
ผลกระทบ	- เงินออมและรายได้ลดลง - การถูกเลิกจ้าง - ไม่ได้ได้รับความช่วยเหลือจากนโยบายต่าง ๆ ของรัฐบาล	- ป้องกันการติดเชื้อโควิด-19 และดูแลสุขภาพมากขึ้น - ความเครียดเพิ่มขึ้น	- ลดการพบปะและเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน	- เข้าถึงข้อมูลข่าวสารโควิด-19 จาก อสม. TV และเสียงตามสายตามลำดับ - เรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ ๆ	- เรียนออนไลน์ - เกิดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษา เช่น ค่าอินเทอร์เน็ต ค่าอุปกรณ์การเรียนออนไลน์
การปรับตัว	- วางแผนการใช้จ่าย - ปลูกผักเพื่อบริโภคในครัวเรือน - พัฒนาด้านทักษะอาชีพจากผู้เชี่ยวชาญ การฝึกอบรม และเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อออนไลน์ - ขอความช่วยเหลือจากนโยบายของรัฐบาล	- ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันโรคโควิด-19 ได้แก่ หมั่นล้างมือด้วยสบู่/แอลกอฮอล์เจล สวมหน้ากากอนามัย/หน้ากากผ้า รับประทานอาหารสุกใหม่	- การพบปะคนในชุมชนและการเข้าร่วมกิจกรรมงานบุญประเพณีลดลง	- เรียนรู้การใช้สมาร์ทโฟนจาก ลูกหลาน เพื่อน และด้วยตนเองจากสื่อออนไลน์	- คนในครอบครัวแบ่งเวลาสอนและดูแลลูกหลาน
ความวิตกกังวล	- การถูกเลิกจ้าง - รายได้ลดลง - ค่าครองชีพและภาระหนี้สินสูงขึ้น	- ความพร้อมของสุขภาพในการสู้กับโรคโควิด-19 - การติดโรคโควิด-19 - การกักตุนอาหาร หน้ากากอนามัย แอลกอฮอล์เจล	- การดูแลคนในครอบครัวไม่ดีพอ - ไม่มีคนให้ความช่วยเหลือ - การร่วมกิจกรรมในชุมชน	- การเรียนรู้อุปกรณ์และเทคโนโลยีใหม่ - ข้อมูลข่าวสารโควิด-19 มากเกินไป	- การหยุดเรียนและผลการเรียนแยกลง - ไม่สามารถรับค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาที่เพิ่มขึ้นได้ - ความพร้อมและการควบคุมการเรียนในช่วงระบาดของโรค
ผลกระทบเชิงบวก	- ตระหนักในการออมเงิน - มีอาชีพเสริม เช่น การรับ-ส่งอาหาร ขายเป็นค้าออนไลน์	- ดูแลสุขภาพตนเอง เช่น ออกกำลังกาย การดูแลความสะอาด	- มีเวลาทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว - คนในชุมชนช่วยเหลือแบ่งปันและเฝ้าระวังตามมาตรการป้องกันโรคโควิด-19	- กระตือรือร้นในการรับข่าวสารที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิต - เรียนรู้แอปพลิเคชันใหม่ที่อำนวยความสะดวกให้ชีวิตประจำวัน - ได้/มีกลุ่มเพื่อนใหม่ในสื่อสังคมออนไลน์	- นักเรียนเข้าถึงข้อมูลและรู้จักใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้มากขึ้น - เด็กและผู้ปกครองใช้เวลาว่างร่วมกันมากขึ้น
ความต้องการ	- การสนับสนุนเยียวยาด้านการเงิน เพื่อเป็นทุนในการประกอบอาชีพ - ใช้จ่ายด้านอุปโภคบริโภคลดหรือพักชำระหนี้ - แนะนำแนวทางประกอบอาชีพรองรับผู้ถูกเลิกจ้าง	- หน่วยบริการตรวจสุขภาพให้คนในชุมชนเป็นประจำทุกเดือน - มาตรการควบคุมโรคโควิด-19 ที่รัดกุมมากขึ้น - การฉีดวัคซีนฟรี	- การให้ความรู้เรื่องมาตรการควบคุมโรคโควิด-19 เช่น การคัดกรอง การกักตัว การล็อกดาวน์	- การนำเสนอข่าวการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในพื้นที่	-

ผลการสำรวจดังกล่าว มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครได้แนวทางการวางมาตรการร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ ดังนี้

1. วางแนวทางส่งเสริมทักษะการประกอบอาชีพพร้อมรับผู้ถูกเลิกจ้าง
2. ผลิตรื้อสร้างการเรียนรู้ "ชุมชนวิถีใหม่ ปลอดภัยโควิด" เผยแพร่สู่ประชาชน/หน่วยงาน ทั้ง 3 จังหวัดนำไปปรับใช้กับบริบทของตนเอง
3. ส่งเสริมทักษะด้านการส่งต่อข้อมูลโรคโควิด-19 และเทคโนโลยีสารสนเทศแก่ อสม.
4. วางแนวทางการเรียนออนไลน์ในช่วงการระบาดของโรคโควิด-19 ร่วมกับเครือข่ายการศึกษาในพื้นที่ นอกจากนี้นักวิจัยและนักศึกษาในโครงการ ได้รับความรู้การป้องกันโรค การลงพื้นที่เก็บข้อมูล การทำงานร่วมกับชุมชน การทำงานเป็นทีม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และมีรายได้ช่วยเหลือผู้ปกครองในวิกฤตโควิด-19